

sygn. akt VII Pa 14/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz

Sędziowie: SO Renata Gąsior

SO Lucyna Łaciak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Monika Olszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 marca 2016 r. w W.

sprawy z powództwa B. W.

przeciwko Miejskiemu Przedszkolu Nr (...) w J.

o ustalenie prawa do urlopu wypoczynkowego za rok 2012 w wymiarze 35 dni

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 października 2015 r., sygn. VI P 642/13

1. oddala apelację

2. zasądza od powódki B. W. na rzecz pozwanego Miejskiego Przedszkola Nr (...) w J. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

SSO Lucyna Łaciak SSO Włodzimierz Czechowicz SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2015 roku, sygn. VI P 642/13, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwo B. W. przeciwko Miejskiemu Przedszkolu nr

(...) w J. o ustalenie, że nabyła prawo do urlopu wypoczynkowego za 2012 rok

w wymiarze 35 dni, umorzył postępowanie w pozostałym zakresie oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 120,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd Rejonowy ustalił, że powódka B. W. od 2002 roku zatrudniona jest w Miejskim Przedszkolu nr (...) w J. na stanowisku nauczyciela dzieci przedszkolnych. W okresie od dnia 1 września 2011 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku powódka przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia. Do pracy wróciła od dnia 1 września 2012 roku. Pracodawca udzielił jej wówczas urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu świadczonej pracy w roku kalendarzowym 2012, tj. w wymiarze 12 dni. Przysługujący jej urlop wypoczynkowy powódka wykorzystała w dniach 2 listopada 2012 roku, 24 grudnia 2012 roku, 29 marca 2013 roku, 2 maja 2013 roku, 31 maja 2013 roku oraz w okresie od dnia 10 lipca 2013 roku do dnia 18 lipca 2013 roku. W listopadzie 2012 roku powódka wystąpiła do Dyrektora Miejskiego Przedszkola nr (...) w J. o udzielenie jej

urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni. W odpowiedzi na wniosek, pracodawca poinformował powódkę, że nie przysługuje jej urlop wypoczynkowy w żądanym wymiarze 35 dni, a jedynie w wymiarze 12 dni, tj. proporcjonalnym do okresu pracy świadczonej w 2012 roku. W marcu 2013 roku powódka ponownie zwróciła się z pismem do pracodawcy, prosząc

o potwierdzenie, że nie udziela on jej urlopu wypoczynkowego za 2012 rok. Pozwany ponownie poinformował powódkę, że przysługuje jej urlop wypoczynkowy w wymiarze proporcjonalnym, tj. 12 dni. Na gruncie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy uznał powództwo o ustalenie, że za rok 2012 przysługuje powódce urlop wypoczynkowy

w wymiarze 35 dni, za niezasadne. Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z treścią art. 73 ust. 1, ust. 8 i ust. 10 Karty Nauczyciela dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony po przepracowaniu co najmniej 7 lat w szkole, w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia,

w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku. Z kolei zgodnie z art. 64 ust. 3 i 5a powołanej ustawy nauczycielowi zatrudnionemu w placówce nieferyjnej przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów. Sąd Rejonowy wskazał następnie, że urlop dla poratowania zdrowia konsumuje urlop wypoczynkowy, powołując się przy tym na orzeczenia Sądu Najwyższego

o sygnaturach akt III PZP 4/88 i I PR 7/98. Sąd Rejonowy wskazał przy tym, że mimo, iż orzeczenia te wydane zostały w latach – odpowiednio – 1988 i 1998, nie straciły na swej aktualności. Następnie Sąd pierwszej instancji podkreślił, że cele urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dla poratowania zdrowia są w istocie zbieżne, bowiem każdy z nich ma prowadzić do regeneracji sił nadwyrężonych pracą z dziećmi. Odnosząc się do poruszanej przez powódkę kwestii taksatywnego wyszczególnienia w treści art. 155⁽²⁾ k.p. okresów absencji stanowiących przesłankę do ustalenia proporcjonalności urlopu wypoczynkowego, Sąd Rejonowy uznał, że mimo braku wśród nich urlopu dla poratowania zdrowia, przyznanie pracownikowi urlopu proporcjonalnego jest zasadne.

Od powyższego wyroku apelację wywiodła powódka, zaskarżając go w części co do punktów 1 i 3 oraz zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 91c ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela w zw. z art. 155² § 1 pkt 1 – 6 k.p. poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że przedmiotowy przepis prawa nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, w sytuacji, gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu wskazuje, że przedmiotowy przepis prawa znajduje zastosowanie w sprawie będącej przedmiotem postępowania, a w konsekwencji wobec niewymienienia przez ustawodawcę urlopu dla poratowania zdrowia określonego w art. 73 ustawy Karta Nauczyciela w treści art. 155² § 1 pkt 1-6 k.p. powódce wobec skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia

w okresie od dnia 1 września 2011 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku przysługuje urlop wypoczynkowy za 2012 rok w wymiarze 35 dni, a nie wymiarze proporcjonalnym;

- art. 73 ust. 1-11 ustawy Karta Nauczyciela poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że urlop dla poratowania zdrowia ma na celu regenerację sił nadwyrężonych pracą z dziećmi i jego cel jest zbieżny z urlopem wypoczynkowym, a także że złożenie wniosku

o udzielenie takiego urlopu wymaga poinformowania pracodawcy o rodzaju choroby oraz

w przypadku choroby nauczyciel nie może korzystać z urlopu dla poratowania zdrowia,

a zwolnienia lekarskiego, w sytuacji gdy prawidłowa wykładnia przedmiotowego przepisu wskazuje, że służy on przeprowadzeniu leczenia nauczyciela i nie jest zbieżny z urlopem wypoczynkowym oraz, że nauczyciel nie ma obowiązku informowania pracodawcy o rodzaju choroby.

Wskazując na powyższe uchybienia, powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że nabyła ona prawo do urlopu wypoczynkowego za 2012 roku

w wymiarze 35 dni oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji, obciążenie powódki kosztami postępowania przed sądem II instancji oraz zasądzenie od niej na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W treści uzasadnienia pozwany podniósł, że urlop dla poratowania zdrowia nie został wymieniony w treści przepisu art. 155² § 1 pkt 1-6 Kodeksu pracy, ponieważ nie należy on do kategorii uprawnień urlopowych objętych regulacją Kodeksu pracy, lecz pozostaje szczególną formą usprawiedliwionej nieobecności pracownika w zakładzie pracy przewidzianą wyłącznie dla nauczycieli.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Okręgowy aprobuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjmuje je za własne. Stan faktyczny nie był objęty w niniejszej sprawie sporem pomiędzy stronami, również w apelacji powódka nie podnosiła zarzutu błędnego jego ustalenia. Kwestią sporną pozostawała jedynie wykładnia przepisów prawa materialnego i ustalenie, czy wymiar urlopu wypoczynkowego podlega proporcjonalnemu obniżeniu w roku, w którym pracownik korzystał z urlopu dla poratowania zdrowia przewidzianego przepisami ustawy – Karta Nauczyciela.

Zgodnie z treścią art. 73 ust. 1-11 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 j. t.) nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu co najmniej 7 lat w szkole, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia, w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku, z zastrzeżeniem ust. 2. Nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, urlop dla poratowania zdrowia nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne. Do okresu siedmioletniej pracy w szkole, o którym mowa w ust. 1, wlicza się okresy czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby oraz urlopu innego niż wypoczynkowy, trwające łącznie nie dłużej niż

sześć miesięcy. W przypadku okresu niezdolności do pracy i urlopu trwających dłużej niż

sześć miesięcy wymagany okres pracy przedłuża się o ten okres. Okres siedmioletniej pracy

w szkole, uzasadniający prawo do urlopu, powinien przypadać bezpośrednio przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. Wymóg siedmioletniego okresu pracy w szkole dotyczy udzielenia pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia. Nauczyciel w okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatków socjalnych, o których mowa w art. 54. Dyrektor szkoły, nie później niż w terminie dwóch tygodni przed zakończeniem urlopu dla poratowania zdrowia, wydaje nauczycielowi skierowanie na badanie kontrolne w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku. W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej. W przypadku stwierdzenia, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciel podejmuje inny stosunek pracy lub inną działalność zarobkową, dyrektor szkoły odwołuje nauczyciela z urlopu, określając termin, w którym nauczyciel obowiązany jest do powrotu do pracy. Nauczycielowi można udzielić kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia nie wcześniej niż po upływie roku od dnia zakończenia poprzedniego urlopu dla poratowania zdrowia. Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciela w okresie całego zatrudnienia nie może przekraczać trzech lat. Nauczyciel nie ponosi kosztów związanych z orzekaniem o stanie jego zdrowia w związku z potrzebą udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia. O potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia, w celu przeprowadzenia zalecanego leczenia, orzeka lekarz ubezpieczenia zdrowotnego leczący nauczyciela. Od orzeczenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym, przysługuje odwołanie do organu odwoławczego określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 11 oraz w trybie określonym w tych przepisach. Minister właściwy do spraw zdrowia,

w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, tryb orzekania o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu, o którym mowa w ust. 1, wzór orzeczenia i sposób prowadzenia dokumentacji związanej z wydawaniem orzeczeń o potrzebie udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia oraz organ odwoławczy od orzeczeń o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia, uwzględniając w

szczególności sposób wydawania orzeczenia o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu oraz termin odwołania się od orzeczenia.

Z kolei art. 64 ust. 3 K.N. stanowi, że nauczycielom zatrudnionym w szkołach, w których nie są przewidziane ferie szkolne, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów. Przepis ten przewiduje zatem określony wymiar urlopu wypoczynkowego przysługującego nauczycielom, dłuższy aniżeli okresy wskazane w art. 154 § 1 pkt 1 i 2 k.p. W pozostałym natomiast zakresie do urlopu tego zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu pracy, a to z mocy odesłania z art. 91c ust. 1 K.N. Podkreślić należy, że powołany przepis nie nakazuje „odpowiedniego” stosowania przepisów Kodeksu pracy do spraw nieuregulowanych przepisach ustawy, a zatem przepisy te należy stosować wprost, bez żadnych modyfikacji.

Zasady udzielania urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym określone zostały w przepisach art. 155¹ - 155² k.p. Pierwszy ze wskazanych przepisów reguluje kwestię proporcjonalnego ustalenia wymiaru urlopu wypoczynkowego w sytuacji, w której stosunek pracy ustał w trakcie roku kalendarzowego, drugi natomiast dotyczy sytuacji powrotu pracownika do pracy u dotychczasowego pracodawcy w ciągu roku kalendarzowego po okresie nieobecności. Art. 155² k.p. stanowi, że reguły proporcjonalnego ustalania wymiaru urlopu wypoczynkowego zawarte w art. 155¹ § 1 pkt 2 k.p. znajdują odpowiednie zastosowanie w przypadku powrotu przez pracownika do pracy po trwającym co najmniej jeden miesiąc okresie nieobecności wynikającej z jednej ze wskazanych w pkt 1 – 6 przyczyn. Ustawodawca wymienił wśród nich: urlop bezpłatny (pkt 1), urlop wychowawczy (pkt 2), odbywanie zasadniczej służby wojskowej lub jej form zastępczych, okresowej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego albo ćwiczeń wojskowych (pkt 3), tymczasowe aresztowanie (pkt 4), odbywanie kary pozbawienia wolności (pkt 5) oraz nieusprawiedliwioną nieobecność w pracy (pkt 6).

Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności zważył, że apelująca nieprawidłowo powołała artykuł 155² k.p., gdyż nie ma on zastosowania w niniejszej sprawie. Przepis artykułu

155¹ § 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio do pracownika powracającego do pracy

u dotychczasowego pracodawcy. Natomiast przepis art. 155¹ dotyczy pracownika, który został zwolniony i podejmuje pracę u kolejnego pracodawcy. Sąd zauważył, że w niniejszej sprawie nie nastąpiło ustanie lub z rozwiązanie stosunku pracy, a zatem pierwszy zarzut strony powodowej jest chybiony.

Sąd pierwszej instancji powołał się w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia na dwa wyroki Sądu Najwyższego, wydane w latach 1988 i 1998, stwierdzając, że mimo upływu lat ich treść nie straciła na aktualności i ma zastosowanie. Sąd Okręgowy podzielił również wyrażony w nich pogląd i zważył, że przysługujący nauczycielowi urlop wypoczynkowy jest konsumowany w trakcie przebywania przez niego na urlopie dla poratowania zdrowia.

Z treści powołanych orzeczeń Sądu Najwyższego wynika wyraziście istota oraz skutki korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia. Nie ma racji apelująca, że wykładnia zastosowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest nieaktualna. W związku z tym, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zarzut wyprowadzony przez powódkę poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 73 ust. 1-11 ustawy Karta Nauczyciela również jest nietrafny. B. W. przebywała na urlopie zdrowotnym od dnia 1 września 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. W tym okresie powódka miała obowiązek wykorzystania urlopu wypoczynkowego z uwagi na to, iż miesiąc lipiec i sierpień były okresami wolnymi od pracy dla całego przedszkola. Urlop wypoczynkowy za sporny okres został skonsumowany przez urlop dla poratowania zdrowia. W ocenie Sądu poglądy linii orzeczniczej Sądu Najwyższego na gruncie niniejszej sprawy przemawiają za tym, że cele urlopu dla poratowania zdrowia oraz urlopu wypoczynkowego są zbieżne. Ponadto Sąd Okręgowy zauważył, że pracodawca udzielił powódce 12 dni urlopu za okres świadczenia przez nią pracy od września do grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że zastosowanie przez pracodawcę proporcjonalności urlopu dla pracownika powracającego z urlopu zdrowotnego jest w istocie zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i działa korzystnie dla powódki.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku, zasądając od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 900,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą w myśl § 9 ust. 1 pkt 2

w zw. z § 2 pkt 3 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

SSO Lucyna Łaciak SSO Włodzimierz Czechowicz SSO Renata Gąsior

Zarządzenie: (...)

MK